

AFASI | **nr2**
POSTEN | 2018

**Da pappa
fikk afasi** side 6

Har fått
uvurderlig hjelp side 12

Kommunikasjonsråd
i bilder side 10

ALFES

DET NYESTE INNEN ELEKTRISK DROPP-FOT ORTOSE

NYHET

ALFES Fotløfts-system er utviklet for å hjelpe deg som har dropp-fot til å gå mer naturlig og stabilt, med bedret selvtillit og trygghet. Den avanserte ALFES-teknologien gir små, elektriske impulser til nerver og muskler for å løfte foten, slik at man får økt mobilitet og en bedre gange. ALFES kan også benyttes til passiv trening mens du sitter eller ligger.

- Oppladbart batteri, trenger ikke byttes. Ny batteriteknologi.
- Systemet leser underlaget og tilpasser seg deretter.
- Fungerer uten sensor i skoen.
- Styres med en enkel liten fjernkontroll.
- Ingen løse elektroder.
- Løfter foten like mye med mindre strøm og gir derfor mindre ubehag.
- Er tilnærmet usynlig under vanlige klær.
- Enkel å plassere riktig på benet.
- Lett og ta av og på.

Ønsker du å prøve ALFES, ta kontakt med ditt ortopediske verksted eller Alfimed på telefon 31 29 68 86 eller info@alfimed.no

alfimed

Alfimed AS
Slemmestadveien 45
3470 Slemmestad
www.alfimed.no

Ansvarlig utgiver:
Afasiforbundet i Norge
Torggata 10
0181 Oslo

Tlf: 22 42 86 44
E-post: afasi@afasi.no
www.afasi.no

Kontortid:
Mandag – fredag
kl. 09.00 – 15.00

Endring av adresse?
Ta kontakt med
Afasiforbundet på
telefon eller epost.

Forbundsstyret:
Hogne Jensen – leder
Inghild Bjørgestad
– nestleder

Styremedlemmer:
Trond Børseth
Sigrid Helene Lund
Eivind Dybendal

Redaktør:
Marianne Brodin

Annonser, layout
og produksjon
Cox Oslo AS
Kongensgate 6
0153 Oslo
www.cox.no
Tlf. 22 59 90 07

Forsidefoto:
Annika N. de Leon

Innhold

- 4** Forbundslederen har ordet

- 5** Nye muligheter for oppløsing av tekst

- 6** Da pappa fikk afasi

- 10** Kommunikasjonsråd i bilder

- 12** Her har jeg fått uvurderlig god hjelp

- 16** Disputas for Karianne Berg

- 18** Likepersonstreff 2. mars

- 19** Afasiforbundet på besøk hos logopedstudentene ved UiO

- 20** Afasi og lutefisk

- 24** Tur med Gondolbana

- 27** Nettkurs og ny brosjyre!

- 28** Afasipostens kryssord

- 29** Medlemskap. Fotokonkurranse

- 30** Lokalforeninger og kontaktpersoner

Forbundsleder
Hogne Jensen

«Spør ikke hva andre kan gjøre for deg, men hva du kan gjøre for andre».

Afasiforbundet har et godt samarbeid med mange organisasjoner og personer både i og utenfor Norge. Sammen er vi en fantastisk gruppe som oppnår mye med lite. Vi er heldige som har et utrolig nettverk som lar oss fokusere på det vi er gode på, nemlig afasi.

En viktig aktør i dette nettverket og en uunnværlig samarbeidspartner for forbundet har i mange år vært Afasiteamet ved Statped sørøst. Det er umulig å rose tilstrekkelig den innsatsen de har gjort for Afasiforbundet og afasisaken generelt i Norge. Statped har vært medvirkende og ofte primus motor i mange av våre prosjekter gjennom en årrekke. Man kan trygt si at forbundet ikke ville vært det samme uten ildsjelene i Statped.

Med en lang historikk sammen der både Statped og Afasiforbundet har stått i bresjen for en bedre afasihverdag er det mye positivt å se tilbake på. Det har vært en sann glede å få oppleve de dedikerte fagpersonene ved Afasiteamet i aksjon både der de bidrar i forbundets aktiviteter og de årlige Afasidagene. Tidligere og nåværende ildsjeler har formet afasifeltet til hva det er i dag. Det er fremdeles lang vei

å gå og vi har fremdeles mye å lære om afasi, men med ildsjeler og et fantastisk fagmiljø i ryggen er jeg sikker på at vi kan fortsette å strekke oss lengre for å bli bedre.

Et godt fagmiljø oppstår ikke i vakuum. Det oppstår ikke rundt en person alene, men der flere jobber sammen for å dra i samme retning. Et godt fagmiljø er ikke noe som oppstår over natten, men er noe som bygges opp over tid.

Dessverre har vi sett at kompetansen som er bygget opp over flere år med iherdig innsats ikke alltid blir ivaretatt. Færre ressurser til å videreføre hva som er bygget opp er stadig en problemstilling man står overfor og ofte i omstruktureringer og endringer i systemet går verdifull kunnskap og kompetanse tapt. Endring for endringens skyld er sjeldent et godt svar på noe som helst.

En slik endring er det vi ser forsøkt gjennomført nå. Tidligere i år ble konklusjonen fra et ekspertutvalg publisert. Ekspertutvalget foreslo blant annet mer ansvar til de nye, større fylkeskommunene og å legge ned flere statlige institusjoner, deriblant Statped. Skulle man følge en slik

anbefaling fra et ekspertutvalg som helt tydelig ikke har forstått rollen til Statped ville det innebære en rasering av et unikt fagmiljø som har vokst over tid ved hjelp av en rekke ildsjeler som har jobbet utrettelig for afasifeltet.

Om fagmiljøene vi er så heldige å støtte oss på skulle forsvinne eller svekkes er det ikke en garantert sak at de lar seg bygge opp igjen. Framover er det derfor mitt håp at man kan styrke den nasjonale rollen Afasiteamet har, og gjøre det enklere for alle å dra nytte av den fantastiske kompetansen. En ting er sikkert. Slik som Afasiteamet har vært der for forbundet gjennom alle år, skal forbundet være der for dem i tiden som kommer med de ressursene vi har, uansett hva et «ekspertutvalg» skulle mene.

Foto: Martin Prescott/iStock

Nye muligheter for opplesing av tekst

Teknologien går stadig framover. Nye verktøy kan hjelpe personer med afasi å lese avisen, brev og andre tekster. Teknologi som hjelper med å få opplest tekst kaller vi «tekst til tale», mens det motsatte (å lese inn tekst i stedet for å skrive) kalles «talegjenkjenning». Apple sin iPad og iPhone har lenge hatt løsninger for dette på norsk. Nå har også andre selskaper kommet med slike løsninger, for eksempel Google og Microsoft.

En ny funksjon i Microsoft Office gjør det også mulig å endre teksten du har foran deg på PC-skjermen. Med verktøyet «Engasjerende leser» kan du endre størrelse på teksten og øke avstanden mellom bokstaver og ord. Du kan endre skrifttype og farge, markere ordklasser og dele ord inn i stavelser. Og ikke minst kan du få lest opp teksten, også det du selv har skrevet. Du kan velge mellom manne- og kvinnestemme, og hvor fort stemmen skal lese

teksten. Verktøyet virker på flere språk og finnes i enkelte av programmene i Microsoft Office.

Du kan også få lest opp tekst som du har på papir. Med kameraet på mobil eller nettbrett kan du nemlig ta bilde av teksten du leser, og få bildet omgjort til et tekstdokument. En app som kan gjøre dette for deg er Office Lens fra Microsoft. Deretter kan du bruke verktøyet Engasjerende leser eller et annet «tekst til tale»-verktøy for å få teksten opplest.

P.s. En oppskrift på hvordan man får lest opp tekst på iPad finner du i idéheftet «*Kommunikasjon er så mangt*» - *Bruk av nettbrett for selvstendighet og deltakelse i hverdagen* av Lisbeth Schødt Sørensen og Randi Gunnerød, ved Molde Voksenopplæringscenter. Heftet kan lastes ned fra Afasiforbundets nettsider: www.afasi.no.

Da pappa fikk afasi

Et intervju med Nathalie Granlien

Nathalie Granlien var bare 15 år da faren hennes Trond fikk hjerneslag og påfølgende afasi. Nå, 13 år senere, forteller hun historien sin. Etter en forespørsel fra Afasiforbundet sa hun ja til å la seg intervju. Som vi ofte sier; Afasi rammer ikke bare den som får språkvanskene, men også de rundt. De pårørende. Dette er en pårørendehistorie.

■ Av Annika N. de Leon

Det er en mandag ettermiddag og vi befinner oss i Moss. I Rygge, ikke langt unna, bor Nathalie sammen med samboeren sin Andreas og datteren deres på to år. I tillegg til aktivitetene som følger med det å ha barn, studerer også Nathalie barsel og barnepleie som videreutdanning/påbygning av fagbrevet sitt. Hun jobber i hjemmesykepleien i Moss og på Sykehuset Østfold Kalnes. Ikke rart at Nathalie foreslo restauranten ved navn Restaurant Ro som møteplass. Nathalie begynner med å fortelle at hun brenner for afasisaken.

Hun er vant til å møte personer med afasi gjennom jobben sin i hjemmesykepleien. Og med tanke på sine egne erfaringer med en far som har afasi, føler hun at hun får et spesielt bånd til de som er rammet av det. Nathalie har en erfaring som gjør henne godt rustet i jobben sin. Det er uansett ingen hyggelig opplevelse å erfare at en man står nær, får afasi.

13 år tilbake i tid

Vi går tilbake i tid, og Nathalie forteller om dagen da det utenkelige skjedde. Selv om det begynner å bli en del år siden og selv om hun sjelden snakker om det, husker hun det som om det

var i går. Foreldrene hennes var ikke sammen lenger og bodde fra hverandre. Hun var hos faren den helgen. Det var søndag og planen var egentlig at Nathalie skulle være med på biltur til Sverige og handle sammen med Trond (faren) og hans daværende kone. Men da hun ble vekket søndag morgen ville Nathalie sove lenger, og ble heller hjemme. Det var hun og lillesøsteren Kristine på 12 år som ble hjemme, og de fikk etter hvert besøk av venner og Nathalies daværende ungdomskjæreste. Plutselig dukket onkelen hennes opp. Broren til Trond. Nathalie forstod med en gang at det hadde skjedd noe. Onkelen hennes var

Nathalie Granlien på Restaurant Ro i Moss. «På grunn erfaringen min med afasi, har jeg aldri dårlig tid i møte med afasirammede. Da finnes ikke klokka. Den eksisterer ikke» Foto: Annika N. de Leon

uhyre alvorlig. Han sa vi skulle sitte. Kristine satt seg ned, men Nathalie ville ikke. Hun ville stå og hun ville vite hva som hadde skjedd, med en gang! Da fortalte onkelen at faren deres var på sykehuset, og at de visste veldig lite. Like vel skjønnte Nathalie at dette var alvorlig. «Jeg husker følelsen. Som om noen dro teppet fra under beina mine. Det var som jeg falt ned i et stort hull». Resten av dagen husker hun ikke så mye av.

Å ikke vite

Helsevesenets taushetsplikt med hensyn til pasienter er i utgangspunktet en god ting, men det Nathalie forteller om hennes

møte med helsevesenet er urovekkende. Når man som 15 åring sitter der med følelsen av å ha mistet bakkekontakten fordi pappa har fått en skade i hjernen, er det viktig at det finnes mekanismer som kan ivareta barn og unge og det er viktig at de blir holdt oppdatert gjennom tilpasset informasjon. Fordi moren og faren til Nathalie ikke bodde sammen lenger, fikk ikke moren til Nathalie noe informasjon om situasjonen til Trond. Morens forsøk på å få informasjon fra sykehuset var ikke til noe nytte. Informasjonen gikk kun til hans daværende kone. Nathalie husker ikke hvor lang tid det gikk før de endelig

fikk vite noe om tilstanden hans, men det gikk kanskje et par dager. Da fikk de også lov til å besøke han.

Man skulle kanskje trodd at Nathalie ville uttrykke glede over å endelig kunne se faren sin igjen, eller tristhet for å se han på den måten, men hun forteller at hun var helt kald... Da de endelig fikk informasjon om Trond, var det sammen med en lege, hans daværende kone, moren, og en tårevåt sykepleier som synes at det var helt forferdelig at Trond kom til å være pleietrengende resten av livet, hvis han i det hele tatt overlevde. De fikk formidlet veldig negativ

Trond Andre Johannessen
og Nathalie Granlien
Foto: Privat

informasjon i en merkelig og ubehagelig setting, og Nathalie husker at hun koblet seg helt av. Nathalies reaksjon kom etterpå, da de dro fra sykehuset. Nathalie synes at måten helsevesenet behandlet situasjonen var feil. Hun hadde ønsket at helsepersonellet hadde snakket med begge parter, altså både daværende kone og Nathalies mor, og gjerne separat. Det er utrolig viktig med gode informasjonsrutiner, særlig når det er barn i bildet. Nathalie tror i ettertid at det beste for henne hadde vært om helsepersonellet hadde snakket med henne alene og forklart henne situasjonen på en tilpasset og profesjonell måte.

Tiden etter

Nathalies konfirmasjon var rett rundt hjørnet, og istedenfor å glede seg over en milepæl i livet, gikk hun rundt med en antakelse om at faren hennes kom til å dø. Til tross for lite språk hadde Trond på sykehuset sagt «I am ok». Likevel, på grunn av den negative informasjonen de

hadde blitt gitt, trodde Natalie det verste. Trond kom etter hvert på Sunnaas, og det var rundt denne tiden Nathalie begynte å tenke at ting så lysere ut.

Trond har alltid vært flink med språk. Noen som kanskje forklarer at han uttrykte seg på engelsk da ha lå på sykehuset. Nå var ikke språk en av Tronds sterke sider lenger, men selv om ordene ikke kom til uttrykk, så var hodet fortsatt på plass. Nathalie husker at hun hadde et behov for å forklare venner dette da de fikk møte han etter skaden. Det er jo så mange som ikke vet hva afasi er og hun ville ikke at folk skulle tro at han hadde mistet tankene og intelligensen sin.

Noe som for kort tid siden gikk på autopilot, kommunikasjonen, hadde nå blitt en stor utfordring. Men Nathalie kan aldri huske å ha trukket seg unna. Hun prøvde alltid å kommunisere med han, men det var vanskelig. Nathalie stopper plutselig å

prate. Hun har tårer i øynene og må hente seg litt inn. «Jeg snakker ikke om dette så ofte, og merker at det er rart å snakke om» sier hun. Videre forteller hun at hun og faren før slaget, pleide å snakke om alt. Ofte i forbindelse med bilturer, da det bare var de to. De snakket om absolutt alt og hadde et veldig godt forhold.

I dag kan Nathalie og faren snakke sammen, men det er vanskelig å ha de dype samtaler, slik de hadde før slaget. Det er en utfordring. Det er lettere når hun er alene med han. Uten at noen andre hjelper han for mye.

I dag

Nathalie kan ikke vite hvordan det var for Trond å få afasi, men hun kan forestille seg hvor forferdelig det må være. Gjennom hjemmesykepleien møter hun for eksempel MS-pasienter som har språket i behold, men ikke kroppsfunksjon. Og det blir jo noe av det samme. Man

mister utrolig viktige funksjoner som hemmer deg. «Tenk på alt det han vil si, som han ikke får sagt». Nathalie opplever at Trond har de samme tankene, og han er jo den samme som før. «Temperamentet er for eksempel fortsatt i behold» ler hun. Han får bare ikke formidlet det på samme måte.

I dag tenker ikke Nathalie så mye over at hun har en pappa med afasi. «Det bare er sånn». Selv om hun skulle ønske at faren aldri fikk hjerneslag og afasi, så tror hun at erfaringene hennes har gjort henne bedre i jobben med afasirammede. Hun har en kunnskap og kompetanse som hadde vært vanskelig å tilegne seg via skolebenken. Afasi var en del av pensum på studiene, men det er en så liten del at det egentlig ikke er tilstrekkelig. Nathalie opplever at det generelt sett er lite kunnskap om afasi blant helsepersonell.

Man jobber ofte mot tiden i hjemmesykepleien og det å

etterstrebe gode kommunikasjonsbetingelser når man er på besøk hos personer med afasi, er nok ikke veldig høyt på prioriteringslisten. «På grunn erfaringen min med afasi, har jeg aldri dårlig tid i møte med afasirammede. Da finnes ikke klokka. Den eksisterer ikke». Nathalie har et ønske om at afasirammede skal få mer tid. I tillegg bør kunnskapen om afasi blant helsepersonell og allmenheten generelt, styrkes. Det er viktig med kunnskap for at de som har afasi skal bli møtt på en god måte. Å bli møtt på en god måte er igjen viktig for livskvaliteten til de som har afasi.

Selv om kommunikasjonen mellom Nathalie og Trond ikke er som den en gang var, så forteller Nathalie at hun er stolt av pappaen sin. Selv om han snubler i ordene, så gir han aldri opp. Han fortsetter livet, med afasien. Nathalie har et håp om at alle som rammes av afasi forstår hvor viktig det er å ikke skamme seg over språkvanskene

sine. «Snakk med verden. Vis at dere er her. Tør noen, så tør fler. Kanskje dette kan bidra til mer bevissthet rundt afasi. Man er sterkere når man står sammen».

Erfaringene Nathalie har delt med Afasiforbundet under dette møtet snakker hun sjeldent om, og hun har heller aldri offentliggjort historien sin, før nå. Det krever mot å blottlegge private tanker og følelser på denne måten, og vi i Afasiforbundet er takknemlige for at Nathalie har ønsket å dele sine erfaringer med oss. Tusen takk.

Kommunikasjonsråd i bilder

Disse tegningene er nylig utviklet av en prosjektgruppe i nettverket Afasiforum 3, i regi av Statped. Hensikten med bildene er at personer som ikke vet så mye om afasi raskt skal kunne få noen grunnleggende råd om afasi og kommunikasjon.

Tanken med prosjektet var å lage informasjonsmaterieell om afasi og kommunikasjon til helsefagarbeidere og ufaglærte vikarer som jobber på institusjoner og i hjemmetjenesten i kommunene. Gruppen har utviklet tegninger av fem kommunikasjonsråd i samarbeid med illustratør Ole Gunnar Mortvedt Isager, med støtte fra Afasiforbundet og Statped sørøst. Tegningene vil bli tilgjengelige på www.afasi.no. Videre har gruppa skrevet en artikkel til fagtidsskriftet Helsefagarbeideren om afasi og kommunikasjon, der vi presenterer både rådene og tegningene. Artikkelen blir publisert i et temanummer om hjerneslag sommeren 2018.

Tegningene kan brukes av alle som ønsker råd om hvordan de skal snakke med personer som har afasi. Dette kan være familie

og venner, helsepersonell eller andre som møter personer med afasi. Logopeder kan også ha nytte av bildene når de veileder andre om afasi og kommunikasjon.

Bildene viser fem råd som kan være nyttige å huske på når man skal snakke med en person som har afasi. Det er viktig å huske på at siden afasi kan arte seg svært forskjellig fra person til person, så vil ikke samtlige av rådene være like aktuelle for alle. Det finnes også andre gode råd, som vi ikke har fått plass til her.

Bildene til venstre har en rød bakgrunn eller noe rødt i seg. Disse tegningene viser hva du ikke bør gjøre, eller hva som kan være vanskelig for mange personer med afasi. Bildene til høyre har grønn bakgrunn eller noe grønt i seg. Disse viser hvordan du kan kommunisere på en god måte, og hva som kan være lurt å huske på.

Vil du eller noen du kjenner lære mer om afasi og kommunikasjon?

E-læringskurs: Afasiforbundets nye e-læringskurs finner du på nettsiden www.afasi.no. Modul 3 i e-læringskurset har et særlig fokus på afasi og kommunikasjon.

Artikkelserie: Praktiske råd om det å snakke sammen. Av Margit Corneliussen, Line Haaland-Johansen, Eli Qvenild og Marianne Lind. Artikkelsen ble nylig trykket på nytt i Afasiposten i 2015-2017. Se også afasi.no (forsiden).

Bok: Afasi og samtale. Gode råd om kommunikasjon. Av Margit Corneliussen, Line Haaland-Johansen, Monica I. K. Knoph, Marianne Lind og Eli Qvenild, 2014. Artikkelsen over er basert på denne boka.

Folder: Afasi – praktiske råd om det å snakke sammen. Av afasiteamet, Bredtvet kompetansesenter, 2006. Folderen kan lastes ned fra Statped sine nettsider www.statped.no eller www.afasi.no (nettbutikk).

✗ IKKE SLIK

✓ MEN SLIK

VIS RESPEKT

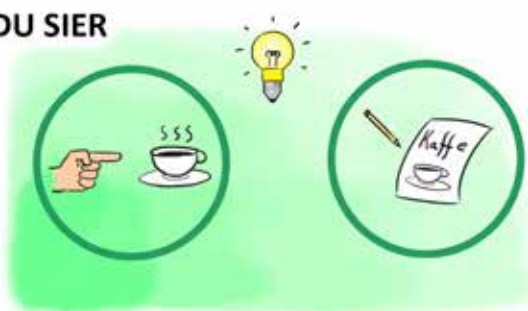
TA DEG TID

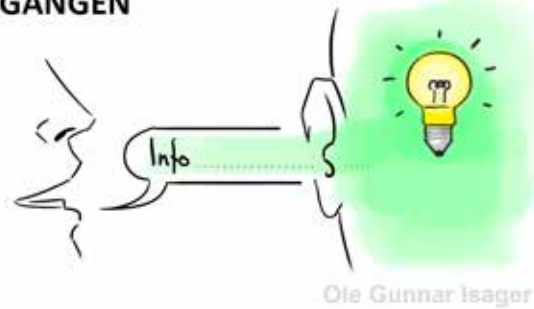
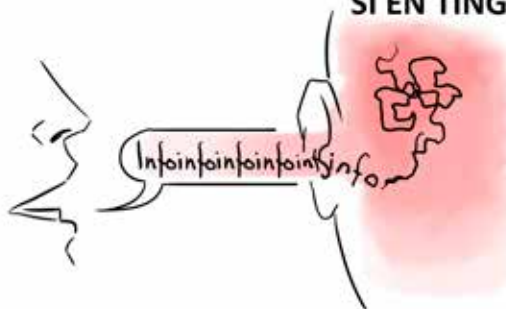
GI OPPMERKSOMHET

VIS HVA DU SIER

SI EN TING OM GANGEN

Ole Gunnar Isager

De som har vært med på å utvikle tegningene er logopedene Malin Dalby Silkstone (Statped vest), Eva Nordset (Statped vest), Nina Høeg (Statped sørøst), Anne Mette Mortvedt (tidligere ansatt i Statped sørøst, nå i Frydenlund voksenopplæring og logopedtjeneste, Skedsmo kommune) og Hege Beate Bakken (Dagrehabiliteringen, Trondheim kommune). Illustratør i prosjektet er Ole Gunnar Mortvedt Isager.

Jeg vet ikke hvordan jeg hadde vært uten læringscenteret, men jeg tror ikke jeg hadde vært sjølhjulpen hjemme, sier Bente Rigmor Haug som her omkranses av Vibeke Bing, Line Skumsrud Børresen og logoped Karin Koot.
Foto: John Berget

- Her har jeg fått **uvurderlig** **god** hjelp

Bente ble operert for svulst for 12 år siden. Livet ble snudd opp ned. Hun takker Gjøvik læringscenter for verktøy og støtte som har gitt henne mulighet til å finne tilbake til hverdagen.

■ Av Journalist John Berget, Oppland Arbeiderblad

Jeg ble lam på venstre side, og måtte begynne mye av livet på nytt. Rett etter operasjonen kunne jeg verken snakke, skrive eller lese, og måtte lære meg å finne ut av hverdagen på nytt. Uten hjelpen jeg har fått her, hadde jeg neppe klart meg hjemme alene, sier Bente Rigmor Haug og ser takknemlig på sin læremester, spesialpedagog Vibeke Bing.

Livet snudd opp ned

For 12 år siden ble det oppdaget en svulst i Bentes hjerne. Hun ble operert, men fikk store skader og lammelser på venstre side etter inngrepet. Tale og

annen kommunikasjon ble kraftig rammet. Og ikke minst hukommelsen. Selv den dag i dag er det ikke sikkert hun husker om hun har spist frokost.

Talen kom relativt raskt tilbake, og Bente fungerte tilsynelatende greit utad. Hun merket imidlertid selv at hun ikke fungerte i hverdagslivet. Alt var vanskelig, ikke minst det å skulle forholde seg til nærpå personer, avtaler og systemer. Hukommelsesvansker og dårlige strategier gjorde at avtaler og daglige gjøremål ble glemt, og hverdagen ble svært vanskelig. Dette var hennes situasjon da hun kom til Gjøvik læringscenter (GLS).

*Jeg har hjernen min i en bok,
sier Bente og viser oss
dagsplanleggeren med
et glimt i øyet.*

Foto: John Berget

Hjernen i bok

– Jeg har hjernen min i en bok, sier Bente og viser oss dagsplanleggeren med et glimt i øyet.

I boka og nå også i en synkron kalender på iPad og iPhone, notere hun ned det aller meste. Alle avtaler og alt hun skal gjøre i løpet av en dag er lurt å skrive ned. Bente lager seg egen dagsplan og ukeplan. Det er læringscenteret som har lært Bente å få tilbake struktur på hverdagen sin.

– Da jeg kom hit spurte de: hva kan vi hjelpe deg med? Hva synes du er vanskelig? Bente synes de har en fantastisk innfallsvinkel til mennesker på senteret.

Det var mye som var vanskelig for Bente. Hun beskriver det som en situasjon der hun måtte starte på nytt med det meste.

– Jeg har kommet langt nå. Jeg vet ikke hvordan jeg hadde vært uten læringscenteret,

men jeg tror ikke jeg hadde vært sjølhjulpent hjemme, sier Bente som bor sammen med sin samboer i Snertingdal.

Lite kjent tilbud

Line Skumsrud Børresen er avdelingsleder for spesialundervisning og opplæring i grunnleggende ferdigheter ved læringscenteret. I hennes avdeling jobber ni spesialpedagoger med elever som eksempelvis har vært utsatt for hjerneskadeler eller fått neurologiske lidelser. Det kan skyldes slag etter hjerneinfarkt eller hjerneblødning, skader på hjernen etter ulykker, og også skader i forbindelse med svulster på hjernen.

– Vi kartlegger, gir opplæring, veiledning og rådgivning angående vansker med tale, språk og kommunikasjon. Vi jobber med hukommelse, konsentrasjon, lese-, skrive- og forståelsesvansker. Oppmerksomhet, holde fokus, reaksjonsevne og mentalt tempo er andre områder vi kan mye om, opplyser

Skumsrud Børresen. GLS mener deres tilbud er for lite kjent.

Tett samarbeid med logoped

Læringscenteret har tett samarbeid med Karins Logopedpraksis i Gjøvik. Praksisen drives av Karin Koot. Hun jobber spesifikt med tale-, språk- og kommunikasjonsvansker. I tillegg jobber hun med svelge- og stemmevansker og lyttetrening (etter implantat i sneglehuset).

Koot har spisskompetanse på trening av musklene man bruker til å snakke, lære opp ulike strategier for å finne ord og trene å uttrykke seg på forskjellige måter. Hun jobber mest individuelt, men også i grupper. Koot jobber tett med læringscenterets pedagoger, og begge parter er stolte av hva de får til sammen.

De nevner blant annet eksempler på elever som har fått god hjelp til å kommunisere bedre med omverdenen, og også elever

som etter en tid kan gå opp til førerprøven på nytt. Det er ingen grenser for hvor lenge eleven kan få bistand.

– Vi ser at systematisk trening over tid kan gi gode resultater, sier Koot.

– *Hva er forskjellen på lærings-senteret og Solås som også gir rehabilitering av slagpasienter?*

– Forskjellen er hvilken fase man er i. Til Solås kommer man direkte fra sykehuset og da er man inne i en akutt fase. Vi jobber også med tale og språk, men kommer ofte inn i bildet etter akuttfasen, svarer Koot som også tar hånd om kronikere med nevrologiske lidelser, som for eksempel Parkinson og Multipel sklerose (MS).

Lav terskel

Avdelingsleder Skumsrud Børresen og spesialpedagog Vibeke Bing understreker at Gjøvik lærings-senter ønsker å ha en svært lav terskel for å hjelpe folk.

– Hit kan du komme uten henvisning fra lege. Det er bare å ta kontakt hvis du lurer på noe eller tror vi kan hjelpe til med noe. Folk kan komme hit til en vurderingssamtale, gjerne sammen med pårørende, og vi vil sammen forsøke å finne ut om det er noe vi kan hjelpe med. Vårt mål er å hjelpe flest mulig til å få en bedre hverdag, sier Bing.

Logoped Koot synes det er et paradoks at det er så få som kjenner til tilbudet på lærings-senteret når det samtidig er mange som påpeker at det

vanskelig å få hjelp – eksempelvis slagrammede.

– Helt fantastisk

Bente får ikke fullrost tilbudet ved lærings-senteret. Hun har vært elev i to omganger etter svulstoperasjonen. Den siste perioden har vart i ett og et halvt år nå. Hver uke har hun et par timer sammen med Vibeke Bing. Og så får hun hjemmelekser.

– Det er ikke det vi gjør her som er det avgjørende. Vi kan lære bort noen verktøy og metodikk, men det er Bente og de andre elevene som må gjøre jobben. Det er hva de gjør mellom timene her hos oss som er viktig, sier Bing.

Likepersonskonferanse

5. – 7. oktober

Er du likeperson og ønsker litt inspirasjon og faglig påfyll, eller kan du tenke deg å bli likeperson?

Afasiforbundet har fått støtte fra ExtraStiftelsen til å arrangere en likepersonskonferanse. Denne finner sted 5. – 7. oktober på Quality Airport Hotel, Gardermoen.

Ta kontakt med forbundet for mer informasjon.

Disputas for Karianne Berg

Logoped MNLL, cand. polit. Karianne Berg, avla sin doktorgradsprøve i Trondheim, fredag 9. februar 2018. Dette var en viktig hendelse for henne, for afasifeltet og for norsk logopedi.

Karianne disputerte for graden ph.d. i helsevitenskap ved Fakultet for medisin og helsevitenskap ved NTNU. Tittelen på avhandlingen hennes er *Collaboration in aphasia rehabilitation. The perspective of speech-language pathologists and persons with stroke-induced aphasia*. Hun har sett på brukermedvirkning i mål- og planarbeid i afasirehabilitering i Norge. Hva er erfaringene fra praksis, hva er hindringene og hva kan gjøres for å øke brukermedvirkning?

Veiledere har vært professor Torunn Askim og professor Marit By Rise, begge fra NTNU. Bedømmelseskomiteen bestod av førsteamanuensis og afasiforsker Bronwyn Davidson fra University of Melbourne (førsteopponent), førsteamanuensis og afasiforsker Berit Arnesveen Bronken fra Høgskolen i Innlan-

det (andreoponent) og professor Sylvia Söderström fra NTNU (administrator). Professor Kjersti Vik fra NTNU ledet disputasen.

Prøveforelesning og disputas ble holdt i Medisinskteknisk forskningssenter. Mange hadde funnet veien for å høre på. I salen satt familie, venner og bekjente, kollegaer og andre fagpersoner. Flere logopeder og en håndfull logopedistudenter hadde tatt turen for å ta del denne dagen. Afasilogopedi-mentor Kjell Alstad, mangeårig sjef og kollega til Karianne ved helsesenteret Sonjatun i Nordreisa, var blant dem som hadde reist langt for å være der. Han uttrykte stor glede over å kunne dele denne dagen med Karianne. Fagmiljøet ved NTNU var selv sagt sterkt representert, i tillegg var flere med relasjon til logopediutdanningen ved Nord universitet, Kariannes nåværende arbeidsplass, stolt til stede, så også generalsekretær

i Afasiforbundet i Norge, Marianne Brodin.

Avhandlingen består av en sammenbinding og tre vitenskapelige artikler. Karianne har gjennomført tre kvalitative studier: To studier er basert på fokusgruppeintervjuer med til sammen 20 logopeder, en studie er basert på intervjuer med 15 personer med afasi. Både personene med afasi og logopedene ser brukermedvirkning som viktig, men peker på flere hindringer, spesielt afasien. Logopedene i studien er seg brukermedvirkning bevisst, men synes det er vanskelig å få til i praksis. Personene med afasi uttrykker tilfredshet med tilbudet de har fått hos logopedene, men opplever mål, innhold og tidsrammer som uoversiktlig. Tematikken for avhandlingen er viktig, så vel nasjonalt som internasjonalt.

*Bedømmelseskomiteen er samlet etter disputasen.
Foto: Marianne Brodin*

Flere viktige implikasjoner følger av arbeidet til Karianne:

- 1.** Mer personsentrert afasirehabilitering krever endring av praksis
- 2.** Vi trenger mer kunnskap om brukermedvirkning i afasirehabilitering, og bedre utnyttelse av eksisterende kunnskap
- 3.** Både brukere og profesjonelle i afasirehabilitering trenger opplæring, for bedre å utnytte de muligheter som brukermedvirkning kan gi

Vi gratulerer med doktorgraden!

Artikkelen er en forkortet utgave av artikkel i Logopeden 1/2018.

Gi en gave

Støtt gjerne Afasiforbundets virksomhet, interessepolitiske arbeid og aktiviteter.

På Facebook kan du opprette din egen innsamlingsaksjon og velge Afasiforbundet som mottaker.

Vi er takknemlige for bidrag.
Kontonummer for gaver til Afasiforbundet:

1644 04 07661

Afasiforbundet i Norge
Torggata 10
0181 Oslo

Her ønsker Trond og Eivind fra likepersonutvalget alle velkommen til samling. Foto: Hogne Jensen

Likepersonstreff 2. mars

Når man står i en vanskelig livssituasjon kan det være godt å ha noen å snakke med eller støtte seg til. Ofte kan det være givende å møte mennesker med like erfaringer som deg. Disse kalles for likepersoner.

■ Av Annika N. de Leon

I samme båt
Det må understrekes at ingen opplevelser eller situasjoner er like, og de kan oppleves svært ulikt. Men likevel har ofte likepersoner noen av de samme erfaringene som deg. De har kanskje tenkt noen av de samme tankene og kjent på noen av de samme følelsene som deg. Derfor kan det oppleves som verdifullt å få snakke med en likeperson. Afasiforbundet og våre foreninger har i mange år hatt tilknyttede likepersoner. Både pårørende og afasirammede kan være likepersoner. De er viktige ressurser for Afasiforbundet og vi må ta vare på dem, samt rekruttere nye.

Organisering av likepersonordningen
2. mars organiserte Afasiforbundets likepersonutvalg en samling for å diskutere dagens likepersonordning og drøfte veien videre for likepersonordningen. På samlingen ble dagens likepersonordning diskutert og vi drøftet veien videre.

Det var mye interessant og nyttig som ble diskutert på samlingen. Vi drøftet blant annet hvordan opplæring av likepersoner og erfaringsutveksling kan foregå, hva som motiverer likepersoner til arbeidet sitt, og hva som skal til for å rekruttere nye likepersoner. Det ble diskutert i grupper og i plenum, og det var mange gode og nyttige innspill.

Afasiforbundet har fått støtte fra ExtraStiftelsen til å arrangere en likepersonskonferanse til høsten. Det er viktig at vi legger til rette for at våre likepersoner holder seg oppdaterte og engasjerte, og at vi arbeider for nyrekruttering. Likepersonstreffet 2. mars vil gi et godt grunnlag i planleggingen av høstens likepersonskonferanse.

Konferansen vil foregå på Quality Airport hotel Gardermoen 5. - 7. oktober. Mer informasjon kommer.

Forbundet vil rette en stor takk til likepersonsutvalget som arrangerte samlingen 2. mars og som fortsetter å stå på for likepersonene våre!

Her ser vi Annika N. de Leon og Hogne Jensen fra Afasiforbundet sammen med logopedistudentene ved UiO. Foto: Melanie Kirmess

Afasiforbundet på **besøk** hos **logopedistudentene** ved UiO

Etter å ha fått afasi, er det svært viktig at man får oppfølging av logoped, som skal legge til rette for opptrening av språkfunksjonen til den rammede. Logopeder er altså helt sentrale i rehabiliteringen til personer som har afasi, og derfor også viktige aktører for Afasiforbundet. Forbundet jobber for at logopedi skal være tilgjengelig og tilstrekkelig i Norges kommuner, slik at de som har behov for det, får hjelpen de trenger.

■ Av Annika N. de Leon

21. februar var forbundsleder Hogne Jensen og kommunikasjonsrådgiver Annika N. de Leon fra Afasiforbundet på besøk hos logopedistudentene (deltidsstudentene) ved Universitetet i Oslo. Forbundsleder holdt et foredrag for studentene, det ble delt ut informasjonsmateriell og vi fikk god kontakt med de fremtidige logopedene.

Informasjonsarbeid er en viktig oppgave for Afasiforbundet. Vi ønsker å bidra til å øke studentenes kunnskap om afasi og informere om viktigheten av at det finnes flinke og

engasjerte logopeder der ute som vil jobbe for en bedre afasihverdag. Det er viktig at fremtidige og eksisterende logopeder kjenner til Afasiforbundet, slik at de kan videreformidle til rammede og pårørende hva forbundet og lokalforeningene våre kan tilby.

Vi er glade for å ha møtt flinke og engasjerte studenter, og takker for at vi fikk komme på besøk. Takk, også til førsteamanuensis ved Institutt for spesialpedagogikk på UiO, Melanie Kirmess for organiseringen av møtet.

Fisk som henger til tork på stativer i Lofoten. De skal forhåpentligvis bli til gode lutefisk-middager, men det er ikke alltid ting går som planlagt. Foto: AmyDreves/iStock

Afasi og lutefisk

Det er så mangt her i livet. Tror jeg har spist lutefisk siden jeg var barn. Og i mitt tidligere liv var det lutefisk til julaften. Lutefisk og mølje. Jeg kan enda kjenne smaken fra den gode lutefisken mor hadde lutet. Tror ikke jeg lærte å lute fisk. Men møljen hadde jeg lært å lage, en gang i livet.

■ Av Harriet Reitan

Til svigerfar og meg hadde jeg en gang eller to kjøpt lutefisk og spist lenge før jeg fikk slag og afasi. Svigerfar og jeg er glad i lutefisk, men mannen min tåler ikke lukten av lutefisk og vil ikke smake. En gang svigerfar og jeg skulle ha lutefisk, stakk han til en av venninnene mine og fikk mat der. Da koste vi lutefiskeskere oss veldig, og gemalen også der han var.

Plutselig forundret han meg en dag. Da halte han meg inn på en butikk og viste meg hvor lutefisken var. Med stor forundring kjøpte jeg 1 kg frossen lutefisk.

Hvordan lager man lutefisk?
Sist i januar i år ville jeg altså

lage lutefisk til meg selv første gang etter slaget, og noe annet til mannen min. Det var bare det at jeg ikke ante hvordan skulle jeg lage lutefisken. Den jeg kjøpte var frossen. Altså, det måtte da være en oppskrift på pakken med lutefisk jeg hadde kjøpt. Men nei du, der fant jeg ikke noe. Hvordan var det nå jeg skulle forberede den, på ovnen eller i stekeovnen?

Noe sa meg at jeg hadde gjort det en gang i stekeovnen. Legge fiskebitene i en panne, og så ... ? Jeg grublet og prøvde å huske. Jo, salt var det. Mye salt jeg skulle drysse på bitene. Og så? Jo – måtte jo sette på steikeovnen. Men hvor mange grader? Og både over- og undervarme, eller bare over-varme? Hvorfor

kunne jeg ikke få det jeg skulle gjøre ut fra hodet? I stedet måtte jeg tenke og gruble til jeg fikk tjukk, vond ull i hodet. At det går an? Ja, det gjorde det virkelig.

Jeg vasket og satte på poteter. Den jobben slapp litt av smerteulla fra hodet mitt. Dette forstår jeg, tenkte jeg. Men hva med lutefisken? Nei, jeg kom ikke videre med den retten. Kanskje skulle jeg sette i gang med gemalens middag, den var også så enkel. Det trodde jeg også lutefisk var, var den ikke det?

Inn i steikeovnen med den
Da jeg hadde satt rettene hans på ovnen, sto jeg og så på lutefisken. Søren tenkte jeg,

jeg får bare sette i gang med skjelvefisken. Klarte å bestemme meg for steikeovn, saltet fisken ordentlig, satte pannen inn i ovnen og trykket på det jeg trodde var riktig knapp på strøm, og satte inn fisken. Etter en stund kom den gode lukten av lutefisk som fortalte meg at det skjedde noe riktig i ovnen.

Potetene kokte og kjøttkaker og saus varmet seg opp. Grønn ertestuing måtte jeg jo koke opp også. Der kom mannen min og satte på viften på 3 over ovnen og forsvant med knip over nesen. Stakkars mann tenkte jeg, dette blir nok siste gang med lutefisk her i huset.

Jeg satte opp et vindu for å få inn litt frisk luft inn i kjøkkenet. Dette har jeg jo klart til nå, tenkte jeg. Denne maten til gemalen har jeg jo lært meg på nytt etter slaget. Da håper jeg det vil gå bra med lutefisken også.

Tørre fiskestykker

Etter hvert var det meste nesten kokt på ovnsplaten. Så var det tid for lutefisken. Nei og nei. Panna var heltørr. Det skulle jo ikke panna være, den skulle være full av veske. Jeg åpnet døra til steikeovnen. Jøss og atter jøss – det blåste lutefisk ut i rommene rundt meg. Og i ovnpanna lå fiskestykkene med gulbrune lokk på. Ovnspanna var virkelig like tørr fortsatt.

Ukjent syn! Det var jeg i hvert fall sikker på. Ukjent.

Nå fikk jeg bare bli kjent med den ukjente tenkte jeg, mens jeg dekket bord med gemalens mat - og min. Han luftet litt mer før han kom til bordet. Han sa ikke så mye, men spiste det han skulle. Det var verre med meg. Jeg fikk åpna den salte, tørre lokket på fisken, og grov ned i fisken og fikk ut suppelutefisk. Helte suppen fra fisken og helte den sammen med potet og stuingen på tallerkenen. Det var forferdelig, ingen kunne si at dette var lutefisk verken med

smak og syn. Lykkelig at vi har søppelbokser!

Etter hvert forsto jeg hva som var galt. Jeg hadde stekt/kokt fisken med gode grader på varmluftvifta over- og under varme. Man skal lære alt på nytt. Ikke sant? Jeg ble i hvert fall litt klokere.

«Jeg hadde slag i august 2014. Jeg strever med å skrive, men forteller gjerne hvordan det er for noen som har hatt slag. Kanskje du finner deg igjen i det jeg skriver?»

Harriet Reitan

Plutselig vanskelig å prate,
smile eller løfte armene? Det kan være hjerneslag.

Ring 113
- hvert sekund teller.

Tur med Gondolbana

på Strandafjellet søndag 27. august

Vi våknet til sol og fin temperatur, og sånt vær hadde vi hatt en hel uke nå så noen av oss fryktet at vi hadde brukt opp kvoten. På denne turen var det en stor fordel med klarvær og fin temperatur siden vi skulle opp på fjellet.

■ Foto: Aud Wiklund og Tore Wiklund

I tillegg skulle vi ha med forbundslederen i Afasi-forbundet, Hogne Jensen. Afasiforbundet ville markere sitt 30 års jubileum ved å besøke lokalforeninger rundt om i landet, blant annet oss. Da passet det fint å ta ham med på tur, og Sunnmøre i sol og Sunnmøre i regnvær er to helt forskjellige opplevelser.

Vi forlot Moa bussterminal litt før 10.00, og etter et lite stopp underveis tok bussen av mot Magerholm fergeleie. Bussen fikk fin plass i køa, og noen gikk ut for å strekke på beina, mens Hogne benyttet anledningen til å hilse på de som satt igjen på bussen. Ikke lenge etter kunne vi kjøre om bord i ferga og snart var vi på vei over fjorden. På andre siden kjørte vi langs sjøkanten. Vannet var så klart at vi kunne skimte fiskene som svømte omkring. Vi ankom Strandafjellet en time før avtalt. Per Ove kjørte så nær gondolene som han kunne med bussen. Vi fikk tillatelse til å parkere bussen der siden vi hadde med mange som var dårlige til beins.

Siste stykket fram til gondolene var en liten bakke som alle måtte komme opp på egen hånd. Der var det to benker slik at mange kunne hvile føttene mens vi ventet på at klokka skulle bli 12.30.

Personalet var informert om at vi kunne trenge hjelp, og vi hadde avtalt med sjefen at de kunne hjelpe oss i den bratte bakken fra bana ned til restauranten.

Noen hadde grudd seg litt på forhånd fordi de syntes det hørt skummelt ut å sitte i en gondol opp bratte fjellet. Det gikk mye bedre enn fryktet, og litt etter litt kom alle seg av gondolene, og vi samlet oss oppe mens vi ventet på at personalet ved restauranten skulle komme opp med bil for å hente de som ikke greide å gå bakken. Det varte ikke lenge før en hyggelig kar ankom. Han hjalp folk inn i bilen og ventet på toppen til vi andre hadde gått ned.

Det var fantastisk utsikt fra toppen, og noen tok bilder, mens andre satte seg på

benkene utenfor restauranten mens de ventet på at alle skulle komme seg ned. De som var gode til beins, tok fatt på bakken som var lagt i flere svinger for at det ikke skulle bli for bratt. Da alle var kommet vel ned, ruslet vi inn på restauranten. Her ble vi vist til fem fint pyntede bord som var satt av til oss. Praten gled lett rundt bordene, og snart kunne alle kose seg med et fantastisk måltid.

Klokka halv tre var alle mette og fornøyde, og klar for turen ned til bussen. Siden det var så fint vær og ingen hadde hast med å komme hjem, fant vi ut at vi skulle ta en annen vei hjem, nemlig via Kvivsvegen. Vi ankom Hellesylt og stoppet ikke langt fra sjøen. De fleste gikk ut av bussen for å ta bilder fra fossen og ruslet en tur på broa før vi fortsatte turen mot Kvivsvegen.

Per Ove stoppet ved gamle Hornindals bro, og mange ville ut og fotografere. Kl. halv fem bar det videre. Da vi tok av på Kvivsvegen, var det kommet noen faretruende skyer. Snart passerte vi to tunneller og var

Nydelig utsikt fra toppen

Padda, en berømt severdighet i området

kommet innenfor Volda kommune. Etter enda en tunell svingte vi av veien for å vise Hogne den berømte padda som er blitt en severdighet. Vi har vært innom her før, men mange så padda for første gang. De ville ut og ta bilder før vi snudde og kjørte ut på hovedveien igjen. På veien tilbake ble det også tid til en kafferast.

Etter enda noen tunneller kom vi til Volda sentrum og da var det ikke lenge før vi passerte Ørsta og fulgte veien langs fjorden til Festøy. Turen gikk uforstyrret og vi hadde håp om å nå ferga som gikk litt over 19.00. Det gikk greit, og vi fant plass i fergekøa. Straks etter ankom ferga, og snart var vi på vei over fjorden. Alle hadde bare lovord å komme med og takket hjertelig for turen. De tok farvel med Hogne før vi kjørte ham tilbake til hotellet. Vi håpet at han hadde hatt en koselig dag sammen med afasijengen.

Forkortet utgave av artikkel i Ålesund og omegn Afasiforenings årsberetning.

Samling ved bussen før vi skal opp i gondolen

Kaffepause må til

Prøv en annonse i Afasiposten!

Her når du forbundets ca. 1800 medlemmer med pårørende til en svært gunstig pris! Afasi er språkforstyrrelse som følge av sykdom eller skade i hjernen. Afasi innebærer vansker med både å bruke samt å oppfatte språk, og vansker med å lese og skrive. Hjerneslag er den hyppigste årsaken til afasi, men også hodeskader, hjernesvulster og andre sykdommer kan føre til afasi.

Afasiposten presenterer stoff fra fagmiljøer, lokalforeninger, konferanser og medlemshistorier. I tillegg har vi faste spalter med småstoff og kryssord. Målet er at bladet skal være lett leselig for personer med afasi og leses også av pårørende, helsepersonell og logopeder.

Afasiforbundet jobber for at mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker og deres pårørende skal få en bedre hverdag og best mulig rehabilitering. Afasiforbundet i Norge er tilsluttet FFO (Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon).

En annonse i Afasiposten treffer!

For en del afasipasienter er nettet en utfordring. En annonse i Afasiposten vil dermed ha stort gjennomslag, ikke minst overfor alle pårørende.

Det gies
20-25%
rabatt på
årsavtale,
4 innrykk

Du kan velge mellom følgende alternativer:

Helside: 210x297 cm
Pris: 8.000,-

Halvside: 210x148,5 cm
Pris: 5.000,-

Kvartside: 105x148,5 cm
Pris: 3.000,-

Rubrikkannonse: 6x9 cm,
årsavtale med 4 innrykk:
5.000,-

Et gunstig alternativ!

Nettkurs om afasi og kommunikasjon

Det er så mange ulike måter å kommunisere på. Når afasien rammer, må en ofte finne nye metoder for kommunikasjon. Nylig lanserte Afasiforbundet enda en nettkurs-modul. Denne modulen handler om hvordan man kan kommunisere med personer som har afasi. I modulen er det logopedene Ingvild Røste (UiO) og Nina Høeg (Statped) som deler sin kunnskap og kompetanse rundt afasi og kommunikasjon.

Kurset er rettet mot alle som møter afasirammede i hverdagen.

Sjekk det ut på nettsiden vår afasi.no.

Illustrasjon: Ole Gunnar Isager

Ny Rettighetsbrosjyre!

Det er ikke alltid like lett å finne frem i jungelen av lover, regler og rettigheter som finnes der ute. Afasiforbundet har laget en brosjyre om rettigheter. Den er ment som en rettesnor i nettopp denne jungelen. I brosjyren blir lover og rettigheter redegjort for samt hvor man kan henvende seg for bistand og informasjon.

Brosjyren kan bestilles i nettbutikken vår på afasi.no, per e-post afasi@afasi.no eller på telefon 22 42 86 44.

Afasipostens kryssord

nr. 2-2018

				DYP SKÅL	BOK- STAV- REKKE	↓	FØLE LEG- DEL	↓	
				↳					
				FLOTT UTSIKT	MOT- TAR				
				HAGE	↓				
↓	↓	TRERE- STEN VEKK	DAN- DERE	↓	KAMI- NEN	NABO- ER		SJØ- DYR- ENE	
↓									KORT- FARGE
↳					AN- TALL AV TJUE	DYR MESTE- RSKAP			
TOP- PEN		TRAVE	SVEL- LER DATA					DYR REK- KER	
HAV- NESLE									
↳				LIKE	→	HIMM- ELLE- GEME			
HYRT		GJEN- GJEL- DER		↓					

Send inn løsningsordet innen **15. august**

Pr. epost: afasi@afasi.no

I posten:

Afasiforbundet i Norge

Torgt.10, 0181 Oslo

Husk å oppgi navn og adresse

- Vinneren får en liten gave i posten.

Vinnere av kryssord nr. 1-2018:

- Ingrid Bjelland, Kristiansand
- Anne-Lise Olsen, Mysen
- Halldis Amundsen, Hafrsfjord

Løsningsordet var **JUKEBOKS**

Afasiforbundet i Norge

Torggata 10

0181 Oslo

22 42 86 44

www.afasi.no

Medlemskap i Afasiforbundet i Norge?

Jeg melder meg inn i Afasiforbundet i Norge (sett kryss):

Hovedmedlem (kr. 250,-)

Husstandsmedlem (kr. 100,-)

Støttemedlem (kr. 200,-)

Kategori:

Afasirammet **Pårørende**

Interessert i vårt arbeid

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

E-post:

Fødselsdato: Telefon:

Fyll ut navn og fødselsdato på husstandsmedlem:

Navn husstandsmedlem:

Fødselsdato:

Fotokonkurranse

Send inn ditt beste **sommerbilde** til Afasiposten!

Send på epost til **afasi@afasi.no** eller SMS til tlf **95 86 01 38**.

Husk at bildet må ha god oppløsning for å komme på trykk, minimum 1 MB.

Frist for å sende inn bidrag til konkurransen: 15. august 2018.

Vinneren
av konkurransen
i nr 1-2018 er:
Per Rolandsen,
3714 Skien.

Lokalforeninger og kontaktpersoner

Afasiforeningen i Østfold

Torild Skår Tomren
Solveien 8b
1533 Moss
Mobil: 92 45 62 21
E-post: t-tomren@online.no

Afasiforeningen for Oslo og omegn

Frithjof Funder
Karl Andersens vei 21
1086 Oslo
Tlf.: 909 61 265
E-post: hfunder@online.no

Asker og Bærum Afasiforening

Greta Fredriksen
Bergersletta 4,
1349 Rykkinn
Tlf.: 909 67 929
E-post: gretafre@online.no

Marit Kaarbøe
Lindelia 15,
1338 Sandvika
Tlf.: 907 71 846
E-post: marit.norveig@gmail.com

Aurskog-Høland Afasiforening

Irene Isberg Eng
Rådyrveien 20
1960 Løken
Tlf. 95 96 70 23
Epost: irene.isberg.eng@ahk.no

Romerike Afasiforening

Trond Vestby
Nygata 2
2010 Strømmen
Tlf.: 99 35 63 75
Epost: trond.vestby@hotmail.no

Kongsvinger og omegn Afasiforening

Vidar Hoel
Eidems gate 7
2212 KONGSVINGER
Tlf.: 90 50 80 08
E-post: vida-hoe@online.no

Afasiforeningen for Lillehammer og omegn

Sigrun Irene Bjørke
Måsåv. 3
2636 ØYER
Tlf.: 959 41 447
E-post: sigrunbjørke@gmail.com

Afasiforeningen for Gjøvik og omland

Evy Kavli Thomte
Frydenlundsveien 4 B
2830 Raufoss
Tlf 90 60 97 40
E-post: evy@thomte.net

Vestfold Afasiforening

Rune Edèn
Grevinneveien 12B
3117 Tønsberg
Tlf: 99 58 67 69
E-post: rune.eden@nordea.no

Drammen/Kongsberg og omegn Afasiforening

May Britt Kløverød
Nyveien 27
3032 Drammen
Tlf. 90035023
may.britt.kloverod@ebnett.no

Ringerike og omegn Afasiforening

Eivind Dybendal
N. Sandum
3536 NORESUND
Tlf.: 99289857
Epost: eivind.dybendal@freeway.no

Telemark Afasiforening

Turid Nilsen
Krabberødveien 14b
3960 Stathelle
Mobil: 95 20 60 76
E-post: turid.nilsen@hotmail.com

Sør-Rogaland Afasiforening

Gro Tingvik
Hordaveien 2B
4307 SANDNES
Tlf.: 905 11 317
E-post: thone@broadpark.no

Vest-Agder Afasiforening

Karin Valle
Jepestølveien 37
4707 VENNESLA
Tlf.: 901 64 525

Afasiforeningen for Bergen og omegn

Ågot Valle
Eidsvågveien 21A
5101 Eidsvågneset
E-post: agot.valle@gmail.com
Tlf.: 930 63 624

Ingjerd Haukeland
Vasseigen 98
5141 Fyllingsdalen
Tlf. 90 65 18 13
Epost: i-haukel@online.no

Sunnhordland Afasiforening

Elin Legland
Uskedalsvegen 120
5463 Uskedalen
E-post: elin.legland@logopednet.no

Haugesund og omegn Afasiforening

Per Gunnar Stornes
Jepeveien 14
5538 HAUGESUND
Tlf.: 52 71 38 13
E-post: pergstor@gmail.com

Ålesund og omegn Afasiforening

Aud K. Wiklund
Lerstadveien 168
6014 Ålesund
Tlf.: 97 50 02 34
E-post: aalesundafasi@gmail.com

Afasiforeningen for Ytre Nordmøre

Eli Stene
Slettvågveien 28
6533 Averøy
Tlf. 47 65 45 79
E-post: eli.stene@hotmail.com

Afasiforeningen i Trøndelag

Knut Otto Pettersen
Sigurd Jordsalfars vei 58
7046 Trondheim
Tlf.: 483 11 938
E-post: kpettersen27@gmail.com

Bodø/Salten Afasiforening

Hans Birkelund
Tortenveien 1
8215 Valnesfjord
Tlf. 90 79 15 55
E-post: hansbirkelund@sbnett.no

Narvik og omegn Afasiforening

Solveig R. Halvorsen
Håreks gate 34
8514 NARVIK
Tlf.: 901 05 097

Brønnøy og omegn Afasiforening

Anne Marie Degerstrøm
Seljeholmen Nord 8B
8907 Brønnøysund
Tlf.: 75 02 23 07
E-post: ann-dege@online.no

Harstad og omegn Afasiforening

Ragnhild Fosseide
Brattholtet 11
9414 HARSTAD
Tlf.: 997 90 757
E-post: ragfoss@hotmail.com

Afasiforeninga for Tromsø og omegn

Marit Workinn
Munkevik
9135 Vannvåg
Tlf.: 913 05 578
E-post: marit_workinn@hotmail.com

Afasiforeningen i Alta

Fredbjørg Nicolaysen
Fjellveien 10
9511 ALTA
Tlf.: 916 88 852
E-post: fredbjorg.nico@gmail.com

Sør-Varanger Afasiforening

Olaug Knutzen
Postboks 258
9915 Kirkenes
Tlf: 93 48 34 92
Epost: olaknu@gmail.com

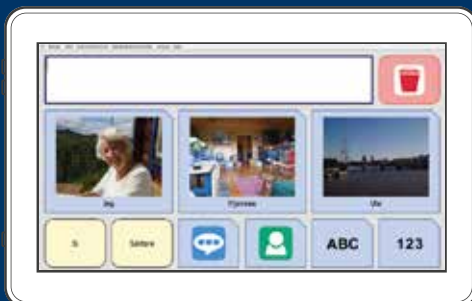
Kommunikasjon for voksne med afasi

Vi er opptatt av at du, og den du bryr deg om, skal kunne kommunisere og bli forstått. Vi har utstyr som kan være nyttig. Ta kontakt, så kommer vi ut og viser deg løsningene.

Cognitass Afasi

Kontekstbasert skjermkommunikasjon for voksne. Fotobibliotek med ferdige og egne bilder.

Gridpad 10 Afasi

Ferdig kontekstbasert ordletingsstrategi for lettere å finne ord og setninger.

Dialog Afasi

Godt verktøy for å finne bilder, søke i kart og tegne.

Primær- og senrehabilitering av hjerneslag og traumatisk hjerneskade

Rehabilitering

Vi tilbyr døgnopphold (3-4 uker). Rehabiliteringen er individuelt tilpasset ut i fra den enkeltes rehabiliteringsmål og ressurser.

Noen av aktivitetene foregår i gruppe - utegruppe, samtalegruppe, trimgruppe, tur og undervisning.

Deltakerne får individuell oppfølging av f.eks ergoterapeut, fysioterapeut, psykolog, sykepleier, lege, logoped, synspedagog, sosionom, ernæringsfysiolog, ortopedingeniør og rehabiliteringsassistent.

Pårørende kan delta under oppholdet.

Vi samarbeider også med ulike slagforeninger som driver likepersonsarbeid som yter informasjon og bistand.

Henvising til begge tilbudene:
Fastlegen eller andre som kan henvise
til spesialisthelsetjenesten.
Skogli har avtale med
Helse Sør-Øst.

CI-terapi

Skogli tilbyr CI terapi, en intensiv treningsmetode for å trene opp hånd- og armfunksjon etter et hjerneslag.

Kurset er et 3 ukers gruppeopphold og arrangeres fire ganger årlig.

Målet med treningen er å:

- Øke oppmerksomheten mot den svake armen/hånden.
- Bruke den svake armen i alle aktiviteter der dette er naturlig og hensiktsmessig.
- Bedre arm/håndfunksjon i aktiviteter som er viktige for deltakeren.
- Øke selvstendighet og mestring av daglige aktiviteter.
- Det kreves noe aktiv funksjon i håndledd/fingre.

Skogli Helse- og
Rehabiliteringssenter AS
Fredrik Colletts veg 13, 2614 Lillehammer
Telefon inntak: 61 24 92 00
skogli@skogli.no - www.skogli.no

